Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 185 (10.568). Львів, пятниця 21. серпня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—2 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Вакаційні дарунки школі й учителям.

З ріжних українських державних гімназій — а є їх усього пять — доходять до нас відомости, які доказують зайвий раз, що слово „несподіванка" слід би вже давно викинути зі словника живої мови та що льоґіка фактів є частенько в нинішніх часах рівнозначною з черговістю випадків, з яких кожний може послужити зразком заперечення всілякої льоґіки.

Шкільна влада придумала для цілого ряду старших і поважних педагогів милу вакаційну несподіванку: раптове перенесення на иншу посаду. А зроблено це без дисциплінарного слідства, без особистого повідомлення, без ніяких мотивів, — зроблено це з людьми, обтяженими ріднею і звязаними від довгих літ з даною місцевістю, у якій виховали вже цілі покоління. Просто гімназія дістає повідомлення від шкільної кураторії, що з днем 1. вересня такі-то вчителі перестануть рахуватись на лісті вчительського особистого складу, отже й побирати в цім заведенню свою платню — та й годі. Куди вони перенесені — можна лише робити здогади, а чому? — й ніяка фантазія нічого не поможе. А що тепер майже всі ті вчителі сидять ще десь по гірських дірах і глухих селах, вихіснoвуючи як мога краще (згідно з пашпортовим розпорядженням п. Грабского!) заслужені ферії, то й про своє перенесення нічого ще не знають. Чейже вчителі зовсім не обовязані, вічно навідуватись до зачиненої канцелярії дирекції або до відповідного відділу кураторії, чи випадково не приготовляється їм яка нова халепа. Прийдуть вони на кілька днів перед початком шкільного року й тоді почують, що не гаючи ні години мають збирати шмаття і їхати на другий кінець краю а то й держави. А зрештою колиб і знали в момент оголошення світлою кураторією Соломонового рішення, то не багато їм помоглоб це: бо це сталося пришіль на два тижні перед кінцем вакацій. В такому положенні опиняються три вчителі філії академічної гімназії у Львові, пять учителів перемиської, здається один з головного заведення акад. гімназії у Львові, такі самі випадки торкаються української коломийської й тернопільської гімназій, а докладних чисел з перечисленням імен не можна подати тільки тому, що нема гарантії, чи — поки газета вийде з під машини — шкільна влада не заряджує нового переставлення позицій в оригінальній забаві chanġe de place.

Ця перша сторінка торкається чисто людського становища, яке чейже повинно грати певну ролю в розпорядженнях адміністрації, тим паче шкільної, яка покликана більш ніж який-небудь инший орган влади брати на увагу потреби одиниці, про яку стільки балакається в нових приписах шкільного виховання. Та є і другий бік тої поганої „решаної медалі.

Перед війною педагог, ісгитований учитель середньої школи, це була людина не лише шанована з титулу свого освіти свого звання й громадянського призначення, але й формально так мовити недоторкана. Поза дисциплінарною карою, учителя не мали прав самовільно й без його згоди перекидати з одного місця на друге. Були відомі випадки, коли перенесений таким робом учитель не рухався з місця, вносив спротив до віденського міністерства і — з правила вигравав справу. „Ale u nas inaczej". Щоби мати вільну автократичну руку, шкільна влада заповіла сама, що „niema stabilizacji" відносин у шкільній царині, і той стан ex lex петрифікує щораз новими розпорядженнями, які йдуть в явний розріз з принціпами модерної педагогії. Бож головною фундаментальною базою, на якій здвигнено саме ту стабілізацію учительських посад, були мотиви чисто педагогічного характеру, такі ясні й очевидні, що нічого їх пригадувати. Адже безумовно — часте переношення учителів з одного до другого заведення зачіпає не тільки особисті інтереси одиниці, але бє по школі й по її учнях, які від першої до останньої кляси повинні виховуватись під проводом і впливом тих самих педагогів, вихователів, які знають місцеве середовище, з якого рекрутуються школярі, і вже познайомились з душами довірених їм дітей.

Але „u nas" педагогія підпорядкована перш усього експериментам, які знову таки є випливом експериментів національної політики, що важким каменем тяжить на всьому життю польської держави. Так і останні перенесення є, здається, в частині в звязку з офіціяльним введенням в українських державних гімназіях науки історії й географії на польській мові, а в частині мабуть з неблагонадійністю жертвенних козлів шкільної політики нинішної влади. Про указ, який у виді вакаційного подарунку започатковує в українських клясичних гімназіях

якими є т. зв. утраквістична школа, — треба буде говорити окремо; це надто важливий момент в історії українського шкільництва. Тут, придержуючись теми, можна лише зазначити, що зі шкіл усувається передусім істориків (і географів), без огляду на їх заслуги і педагогічний хист та досвід.

Щож до політичної неблагонадійности наших вчителів, то, очевидно, вона є ідентифікована з усяким проявом зацікавлення культурно-освітнім чи взагалі якимнебудь громадянським життям. Деж таке видано, щоб поняття учителя української школи вільно було вязати з поняттям громадянина тої національности, до якої він належить з діда прадіда! Але ба — тут теж, переглядаючи список перенесених учителів, приходиться розвести руками з дива: бо є між ними одиниці, які поза школою і своїм предметом, світа божого не бачили і в страху, щоби не наразити своєї дорогоцінної особи на неласку „власть імущих", буквально й пальцем не рушили в користь якоїнебудь ширшої громадянської роботи.

І. К—н.

Обіцянки в Обіцяній Землі.

З приводу сіоністичного конгресу.

I. Сіонізм і анґлійська політика.

Сіоністичний світовий конґрес, який почався у Відні має не тільки значіння для тих, що близше або дальше цікавляться справою відродження Палестини як жидівської держави. З хвилиною, коли сіоністична мрія, завдяки химерам останньої війни та незбагненої у хитрощах анґлійської політики, здійснилась — сіонізм замісць здобути нову силу у своїм розвитку, немов би заломався. Дійсність, яка здійснює мрії, вміє робити збитки фантастам.

Віденський сіоністичний конґрес стане ареною боротьби між учорашніми однодумцями, яких нині розділили факти та досвіди останніх літ. Хочемо, крім цих фактів, зупинитись коротко на кількох інформаціях, необхідних для зрозуміння стадії, в якій опинилась ідеольоґія сіоністів та справа Палестини.

Яким робом Анґлія, ні сіло ні пало, стала сіоністкою? Вона потрібувала Палестини, щоби маючи її в своїх руках, загородити шлях до Червоного моря і заволодіти залізничим шляхом до Арабії та Месопотамії. Та захопити Палестину силоміць, навіть підчас великої війни, якось було важко та не личило. Для цього треба було мати економічні та моральні підстави. На протязі 20 років вона пробувала помиритись з Арабами, обороняючи їх перед Туреччиною, але Араби були або надто хитрі і розуміли цю гру або надто безпосередні в своїх національних почуваннях і не хотіли дипльоматичної опіки. Тому Анґлія покористувалась иншим способом: взяла під свою опіку їх ворогів, Жидів, щоби протиставити їм нову силу. Відома деклярація Бальфура зєднала Анґлії як стій симпатії всіх Жидів, які мусіли привитати Анґлію як свою визвольницю.

Та зараз в 1920 р. можна було запримітити, що розум Анґлії щодо „сіоністичної орієнтації" не йде в парі з її почуваннями. Коли палестинські Араби 4-го квітня 1920 р. орґанізують в Єрусалимі жидівський погром (5 Жидів убитих і 211 ранених) — анґлійська адміністрація заховує невтральність, а навіть розброює жидівські відділи, орґанізовані Жаботинським для самооборони! Жидів могла така дипльоматія обурити до глибини душі. Тоді анґлійський уряд прикидається, буцім-то йому зовсім не залежить на Палестині і що він, мовляв, може зріктись опіки над цією територією. Було це саме перед міжсоюзницькою конференцією в Сан-Ремо. Сіоністи захвилювались і починають ріжними впливами добиватись у Льойда Джорджа розвязки справи. Щож? анґлійський уряд ласкаво годиться прийняти над Палестиною мандат... на якому йому саме залежало. Адже не могли Жиди згодитись на самостійну державу при тій смішно-малій цифрі населення у порівнанню з Арабами!

Палестинське питання входить у нову стадію. Анґлія не гадає зрікатись своєї старої політики і не стає рішуче на одній боці. Міністр Черчіль зясував цю політику одною фразою: „Палестина стань батьківщиною нації, а не національною батьківщиною для Жидів". Адже не можна було дразнити і так уже схвильованих Арабів. Анґлійський уряд раз піддержує Жидів проти Арабів, раз дозволяє на самоволю Арабів зі шкодою жидівського населення. Анґлійський надкомісар у Палестині сер Герберт Самуель, по пяти роках такого дипльоматичного правління, відходить і здає справоздання своєї діяльности. Останнім висновком цього справоздання є те, що Анґлія не додержала ні одного пункту своїх зобовязань.

Сер Самуель не тільки не приймав Жидів на становища урядовців у Палестині, але місяцями не полагоджував прохання про візи, написані по гебрейському, тому, що ні один урядовець не знав гебрейської мови, а намісник-„комісар" не вважав вказаним звернутись до якогонебудь мешканця за поміччю в перекладі актів, що ждали на полагодження. Навіть ті Жиди, що були урядовцями, були приневолені покидати службу, а Жиди, бувші офіцири анґлійської армії, не могли дістатись на службу навіть до поліції. Ось кілька цифр: в 1921 р. було в Палестині 80.000 Жидів, 70.000 християн і 570.000 магомеданців. На 2226 палестинських урядовців (не враховуючи британських та чужинних) було тоді 1049 християн, 584 Магомеданців і 593 Жидів. Весною цього року, коли число Жидів зросло на 116.000, а християн на 74.000, а Магомеданців на 616.000, відношення урядовців таке: 914 Магомеданців, 855 християн, 496 Жидів. Коли рахувати непалестинських урядовців (653), тоді Жиди матимуть тільки 17 прц. урядовців, та й ця цифра постійно маліє. На поліційній службі є Жидів тільки 10 прц.

Та найбільший удар, завданий жидівській державі за правління Герберта Самуеля, було адміністраційне відокремлення від мандатової палестинської території Трансйорданії, в якій Анґлія посадила еміра Абдаллу, проголосивши в травні 1923 р. її незалежність. Еміра Абдаллу — другого сина коро-

ля Гусейна, вибрала месопотамська шляхта в 1919 р. володарем Іраку, коли його брат Файсуль, панував ще в Дамаску. Та коли в липні 1920 р. Французи прогнали його з Дамаску, а Англія дала йому як відшкодування корону Багдаду, призначену раніше для Абдалля, сарака Абдалля міг лишитись без престола. Тоді англійський міністр Черчіль у порозумінні з палестинським намісником Самуелем сотворили для Абдалля малу нову державу. Палестина втратила при цьому своє „запілля", а що разом з Трансйорданією мала всього 30000 квадр. кільом. управної землі, то де мали дітись ці міліони обіцяних мігрантів по втраті Трансйорданії?

Коротко кажучи, коли палестинська батьківщина ще народилась, Англія відобрала її половину території, щоби піддержувати арабську політику. За те обіцянки продовжувались.

По широкому світі.

В Анґлії поліція перевела доходження в ріжних військових гарнізонах у звязку з большевицькою пропаґандою, веденою по касарнях. Арештовано в останніх днях знову кількох агентів, які намагалися роздачею відповідних брошур та устною пропаґандою знищити дисципліну в армії.

Страйк будівельних робітників вибух у Берліні на тлі зарібкових плачень. Страйк обняв теслів, мулярів і мул. помічників.

Кріза текстильного промислу в Чехословаччині проявилась конфліктом між працедавцями й робітниками, наслідком якого вимовлено службу 15.000 робітникам. Характеристично, що ті самі умови робітників, які відкинули чеські фабриканти, прийняли німецькі.

Президент Кулідж гадає скликати нову конференцію в справі обмеження морських зброєнь. Можна сумніватися, чи така конференція зійдеться, з огляду на силу ріжних конфліктів, які забирають і так всю увагу міжнар. дипльоматії.

Поміж Польщею і Угорщиною напружені відносини в звязку зі забороною Польщі ввозу товарів з Угорщини. Угорська рада міністрів зайняла в цій справі покищо вижидаюче становище; за те угорська преса дуже гостро пятнує Польщу, забуваючи такі недавні ще взаїмні запевнення приязни.

В Сирії буцім то прийшло до замирення між Французами й повстанчим племенем Друзів коштом великих уступок Друзам і запевненням амнестії справникам бунту.

Відповідь Франції в справі гарантійного пакту буде доручена Німеччині в другій половині біжучого тижня. Передасть її в Берліні окремий курєр, а слідуючого дня буде оголошена одночасно в берлінській і паризькій пресі.

Металюрґічний страйк у Польщі обняв 46 більших фабрик, не рахуючи менших підприємств.

Загрожена невтральність північн. держав.

Скандинавські і сумежні з ними малі держави належать на протязі останніх десятків літ до найщасливійших в Европі. Вони не знали жаху війни, а конфлікти, які виринали між ними, полагоджувались. Злебільша в тій ідеальній атмосфері, про яку щойно нині мріє Ліга Націй.

Та що за іронія сучасної доби! Саме нині, коли всі европейські держави невпинно розмовляють про мир і впевняють, що не бажають собі повороту такого страховища як остання війна, північні держави почувають, що мирна рівновага, в якій вони жили, стає щораз менше певною. Перш усього роля невтрального глядача, яка принесла скандинавським державам підчас останньої війни такі великі матеріяльні користи, стає щораз важшою. Старі добрі часи згоди в усіма, на всі боки, минулись. І минулись саме тоді, коли ці держави ввійшли в склад Ліги Націй, яка має дбати за те, щобя всі держави жили в згоді в усіма.

Швеція, Норвеґія, Фінляндія, а навіть Данія та Голяндія, бачуть, що покищо Ліґа Націй не є досить сильним сторожем їх мирної політики. Ліґа наложила на них обовязки виступати солідарно в обороні загроженого загального миру, але сама не має відповідного апарату та сили, щоби забезпечити кордони тим малим країнам, яких мирна політика не викликає ніякого сумніву. Тому щораз частійше повторяються в цих країнах голоси про необхідність створення певнійшого апарату для згашення можливої военної пожежі довкола них, як той, яким гасять пристрасти народів в Женеві до цього часу.

Північні країни найбільше зажурені політикою держав, які покищо не є навіть членами Ліги Націй: СРСР. і Німеччиною. Можливість военного конфлікту між Росією і Англією, і Росією та сумежними з нею державами, може потрясти організмом малих північних держав, мілітарно незвичайно слабих. На випадок такого конфлікту ці малі держави будуть приневолені піддатись „економічним санкціям", себто приєднатись до економічного бойкоту супроти нападаючої держави, але одночасно їх невтральність стане сумнівною, коли сильна ворожа армія зможе без труднощів перейти через їхню територію. Тому, хоча всі вони похваляють повне розброєння Данії, одночасно думають над способами забезпечення себе перед военним конфліктом, який силою приневолить їх покинути дотеперішну вигідну ролю невтрального глядача.

З проєктом такого забезпечення саме виступив делеґат Фінляндії до Ліги Націй, проф. Рафаїл Еріх з Гельсінгфорсу. Він запропонував, щоби „малі мирні держави (т. зв. états pacifiques), які є членами Ліги, виступили перед Ліґою зі спільною акцією, щоби одержати ґарантії, на випадок нападу з боку таких держав, що не мають наміру шанувати істнуючих договорів та означених кордонів". „Мирною державою" називає проф. Еріх не лише таку, якої устрій та політика вказують на бажання жити мирно, але й таку, що льояльно годиться прийняти програму санкцій, вироблену Ліґою, і піддатись обовязкам, які з них випливають. Ліґа Націй, на думку фінського представника, не повинна відмовитись від рішення, щоби вразі нападу на такі держави, держави зєдинені в Лізі Націй взяли на себе обовязок негайно виступити в обороні, без попередніх дебат та „розглядання" справи. Ліґа Націй мала би дати також ґарантії, що територія такої „мирної держави" не буде зменшена ніякою новою постановою миру.

На гадку фінського делеґата такі ґарантії виключали би заздалегідь нарушення миру і мілітарні зазіхання небезпечних сусідів. Над цим проєктом радитимуть спершу представники дотичних малих держав. Він стане мабуть підставою до спільного їх виступу в Женеві підчас найблишої сесії Ліги. На всякий випадок: сильне зацікавлення цею справою в північних державах вказує на те, що доба їх пасивної невтральности минулась і що вони хотять боронити її активно, новими засобами, згідно з новими домаганнями менту.

З нових подій та ідей.

Безмежно великий і безмежно малий світ.

1. Безмежний простір.

Щоденно вживаємо слова „безмежно великий"; воно відповідає якомусь неясному пересвідченню про безконечність світових просторів. За те поняття „безмежно малий" рідко у нас перемінюється в слово, яке помагає нам порозуміватись з иншими. Чи багато з нас думає про те, що ці два поняття „безмежно великого" і „безмежно малого" є центральними ідеями фільософічного світогляду?

Виринає питання: чи цим поняттям відповідають у природі якісь реальні явища, чи це тільки конструкції нашого апарату думання? Геометрія каже нам, що простори можна поширювати до „безмежних меж" і ділити на непримітно малі частинки. Та нас цікавить більше питання, чи якесь фізичне тіло, незвичайно велике чи незвичайно мале, може бути означене, засоване у своїх обрисах. Почнім з поняття „безмежно великого".

Зоряне небо містить у собі безліч ріжноманітних тіл, ріжної величини, починаючи від космічної пилинки, що кружляє непримітно у просторах і зміняє інколи спектр сяючих зір, а кінчаючи на величанських сонцях, які бачимо. У нашій сонішній системі Юпітер багато тисяч разів більший від Меркурія, але Сонце в тисячу разів більше від Юпітера. У порівнанні з иншими сонцями зоряних систем, наше Сонце подобає на зірочку, завішену на ялинці. Нпр. зоря першої величини у констеляції Оріона, звана Бетельґайз, є щодо обєму в тисячу разів більша як Сонце.

О. Саліковський. 2)

Посольство української держави до Галичини.

(З недавнього минулого.)

(Продовження.)

Послом від Української Держави до столиці Галичини Рада міністрів, чи — точнійше мовити — українська її ґрупа намітила В. К. Прокоповича, але він відмовився. Після цього раптом була висунута моя кандидатура. Я мешкав тоді по Інститутській вул. ч. 22 — над редакцією „Нової Ради" і користувався її телефоном. 8-го листопаду після обіду до мене позвонив з палати гетьмана небіжчик П. Я. Стебницький (тодішній міністр освіти), і повідомив, що він разом з О. Г. Лотоцьким (міністр ісповідань) та М. А. Славинським (міністр праці) висунули мою кандидатуру на голову дипльоматичної місії до Галичини; що ґетьман дуже спритливо поставився до мойого призначення і просить завтра, себто 9-го листопада, в 12-ій годині зайти до нього, щоб остаточно вирішити справу: він, мовляв, надає їй поважне значіння і бажає, щоб посол Української Держави негайно виїхав до Львова.

— Що це ви видумали, Петре Януаровичу? кажу я. Хібаж можна було таке робити, не поспитавши мене і хібаж ви не знаєте, що я звязаний умовою щодо організації нової української газети і розпочав уже працю на широку скалю?...

Стебницький прохав вибачення, але пояснив, що більш відповідного кандидата вони не бачать, що часу на попередні розмови не було і що коли я рішуче не можу їхати до Галичини, то завтра сам і висловлю це гетьманові на авдієнції. Перед авдієнцією Стебницький прохав мене зайти тамже таки у палаті до п. Палтова, **який керував** тоді міністерством закордонних справ замісць Д. І. Дорошенка, що виїхав за кордон.

2—3 години пізнійше, після цеї телефонової балачки, я одержав перепустку у гетьманську палату, надруковану на клаптикові кольорового паперу.

Нічого не поробиш — треба йти на розмову.

Мушу зазначити, що в той момент у мене не було жадних вагань що до цеї справи. Їхати послом до Львова я не міг. Поперше я не вважав себе фаховим політиком, а тим паче дипльоматом. Подруге я не вірив у щирість та твердість української політики Скоропадського, яка весь час хилилася в бік Москви; так само мало вірив я у спритливе ставлення його до кандидатури людини, яку два рази арештовували за час його гетьманування. Потрете я дійсно розпочав тоді велику працю у свойому справжньому фаху — орґанізацію великої : технічно удосконаленої української газети, незалежної від сторонніх впливів, яку вважав конче потрібною.

Були в мене ще й инші міркування, які примушували відмовитися від високого призначення.

Тимчасом з почуття чемности я не вважав можливим ухилитися від особистої розмови з гетьманом і на другий день, 9-го листопаду, в $11\frac{1}{2}$ год. був біля гетьманського палацу.

II.

Німецький жовнір пропускає мене до гетьманського палацу. — Розмова з міністром Палтовим. — Політика чи провокація? — В кабінеті гетьмана. — Скоропадський і Пуришкевич. — Скоропадський — непримирений ворог федерування з Росією. — 10 міліонів корон для Галичини. — Моя згода їхати до Львова.

Мушу сказати, що перше моє враження було не з приємних. У кількох кроках від палати вулиця була перегороджена барканом із свіжих дощок, в якому пророблені були ворота, а біля воріт стояв вартовий — не Українець, а Німець у шоломі і з баґнетом на крісі. Він переглянув мою перепустку і дозволив пройти.

Через кілька хвилин я був у кабінеті п. Палтова. Це був корінний Росіянин, ні слова не говорив по українськи, але завжди підкреслював свою щиру відданість ідеї української незалежної державности. Якраз перед цим у Києві настирливо кружляли чутки, що Палтов діяльно працює над проголошенням гетьмана Скоропадського королем України. Скільки в цьому було правди — не знаю.

Палтов прийняв мене дуже чемно й привітно. Бажаючи довести мені конечність прийняття посади посла у Львові, він розпочав красномовно зясовувати, яке велике значіння для України може мати контакт з Галичиною — саме через те, що вона моглаб дати нам силу досвідчених інтеліґентних працьовників. Українські державні інституції — зазначив д. Палтов — не мали тоді потреби в московських фахівцях, яких тепер, мовляв, доводиться запрошувати у великій скількости через брак української інтеліґенції.

Така заява дуже мене здивувала: мені відчулася в ній якась нещирість, щось лицемірне.

— Пане міністре, відповів я, теоретично усе це дуже добре і я цілком поділяю ваші думки, що корисно булоб підсилити наші установи галицькими працьовниками але — вибачте — окрім теорії істнує ще сумна практика. Мені не хотілосяб відограти провокаторську ролю. Як міг би я кликати сюди, на Україну, своїх братів, галицьких інтеліґентів, коли мені, як і вам, пане міністре, добре відомо, що значна частина найбільш енерґійних і дійсно свідомих працьовників з нашої національної інтеліґенції, що моглиб бути корисними державі, валяються по вязницях та в засланні? Яка може бути ґарантія, що туди не попалиб і Галичане?

(Продовження буде.)

А хто знає, чи в тому просторі, який звемо безмежним, нема зір, які у відношенні до Бетельгайза є якоюсь настількиж більші?

Чи світи зір є розсипані в усьому просторі? Чимало астрономів та фізиків ставить гіпотезу, що міліони та міліярди світил доступних і недоступних для нашого ока, є зосереджені тільки в одній пункті небесного простору і що наш всесвіт є тільки островом у безмежі порожної просторіні. Зі становища такої теорії весь матеріальний всесвіт є зібраний тільки в смузі Молошного Шляху (т. зв. Галактичної системи), який можна уявити собі як великанський щит з проміром... 40.000 світляних літ! Досить пояснити, що один світляний рік це далечінь, яку світло перелітає за один рік, зі швидкістю 300.000 кільометрів на секунду!

Та є ще й инша теорія, на підставі якої у просторіні є безліч великанських систем, подібних до Молошного Шляху. Вона основується на факті, що деякі смуги неба, де є мало зір, мають безліч мряковин у спіральній формі. Нпр. Хмара Магеляна находиться у віддалі 114.000 світляних літ від нас, а великанські телескопи в обсерваторії на горі Вільсона (Півн. Америка) недавно ствердили, що мряковину цієї Хмари можна розкласти на безліч зоряних клаптиків, подібних до нашого Молошного Шляху. Латишський астроном Епік обчислив, що друга мряковина т. зв. Андромеди є віддалена від нас на півтора міліона світляних літ, а шведський астр. Люндмарк додав, що є й инші на віддаль 20 міліонів! Такі розміри мряковин дозволяють на висновок, що всесвіт (через велике „В") складається з безлічі островів, в яких кожний є окремим Молошним Шляхом.

Досить написати такі цифри як вище, щоби виринула думка, що сучасні засоби обсервації, а може й взагалі доступні нам людські умовини схоплювання явищ у природі є настільки недосконалі, непропорціонально дрібні й безсилі, що не мають змоги доглянути реальні форми життєвої матерії та енергії. Ті форми, щодо яких істнування можна тільки догадуватись, дають більше підстави для фантазії поетів, як для точних наукових обчислень. Фізик та поет в одній особі, Фурніє Д'Альб, Ірляндець, глядить на небесні тіла як на атоми, з яких зродились системи подібні до нашого Молошного Шляху, збудовані з молекул невидних для нашого ока, одначе доступних для обчислення з незвичайною точністю. Він глядить на Молошний Шлях як на справжній організм, що має реальне істнування. Згідно з такою органічною теорією світа, все людство, разом зі землею і всією сонішною системою, є аґреґатом атомів, що належать до ріжних категорій ладу в будівлі безмежно великого, неосяжного організму. З такого становища всі перипетії індивідуального та колективного життя людства і всіх планетних організмів є тільки неймовірно малими проявами в житті космічного організму.

Щоби зрозуміти пропорції відношення людини до такого безмежного простору, можна перейти до засування того світа, який називаємо „безмежно" малими величинами. Сучасна наука з незвичайною точністю зясовує розміри молекул та атомів, їх скількість в одній грамі матерії, довжину хвиль найшвидших тремтінь, то-що. Означено нпр., що довжина хвилі Рентґенівських промінів вагається між 0,02 і 1,2 мікромікронами, а довжина хвиль промінів „гама", які випускають радіоактивні тіла вагається між 0,007 і 0,15 мікромікронами (мікромікрон — одна міліонова частина міліметра!). Означено, що в кубічнім центиметрі якогонебудь ґазу при температурі зеро і нормальнім тисненню є 29.000 квадрилліонів молекул! Скількість атомів в одній грамі водня означують цифрою 68, по якій іде 22 зер! Всі ці страшенні цифри не висловлюють іще останніх меж поділу матерії на одиниці.

Сам том є свого рода мініятурною сонячною системою, до якої можна прикласти закони Кеплера. Деякі фізики приймають можливість ділити навіть електрони, які заступили дотеперішній атом. Це доказ, що істнують спроби звузити межі навіть того, що й так уже не має уявленої просторіні. Так стоїть справа в мертвій природі. Якже-ж уявляти собі величину живих організмів?

НОВИНКИ.

— Почтові складанки розсилаємо з нинішним числом, та просимо П. Т. передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплата на місяць вересень 4·20 зол.

—o—

— **Конфіската.** Вчорашне (184) число „Діла" сконфісковано за кінцевий уступ статті п. Ігоря Федева про українське студентство за кордоном.

— **Непринятим учеником перемиської ґімназії** подають до відома що по кілька місць в кождій класі найдеться в державній польській гімназії в Городку ягайл. Також можуть зголошуватися учні також до вступного іспиту. Коли зголоситься відповідне число учеників, кружок УПТ. отворить бурсу.

—

— **Ще про потоп у Дрогобичі.** Школи в Дрогобичі, які заподіяло обірвання хмари над містом, обраховують на 150.000 зол. Багато родин залишається без даху над головою: їх доми настільки ушкоджені, що в них неможливо жити.

— **Імпонуючий рух на біржі.** Зразком пануючих нині господарських відносин у Польщі може стати день 17. серпня н. р. на біржі в Кракові, де не заключено тоді ані одної трансакції.

— **Цивілізація на чужині й у нас.** В Німеччині, на залізничій лінії Гамбурґ-Берлін, заведено у потягах радіо-телефони, які можуть викликувати всі довільні радіо-телефонічні стації. У Польщі видано одночасно розпорядження м-ства внутрішніх справ про поліційну контролю подорожуючих пасажирів. Це все одно...

— **„Зворушлива хвилина".** Описуючи комедію реймонтівської паради у Вержхославіцах як „великий день тріюмфу польської культури" (в цім тріюмфі заслуга Вітоса!), одна польська ґазетка пише м. и.: „Зворушливою хвилиною була коротка, але ядерна промова представника, української людовей партії". Не відомо лише, чи пим красномовчим „представником" був Стовпюк чи Кравчук чи якийсь инший Демостен дефензивного хову.

ЧИ ВИ ВЖЕ ПРИСЛАЛИ МАЛИЙ ДАТОК НА ВІДНОВУ ДОМУ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ?

Присуд в процесі Еґера і тов.

У вівторок о 9 год. зранка при битком набитій салі в карному суді, оточеному скріпленими кордонами пішої і кінної поліції, предсідник трибуналу радн. Франке оголосив серед загального напруження присуд в справі обвинувачених Микитина, Дворіцкого, Еґера, Корнгабера і Глязермана.

Микитин засуджений за клевету й обманство **на 6 літ важної вязниці** загостреної що чвертьріччя постом і темницею, та заплачення Степанові Панчишинові відшкодування в сумі 3.000 зол. **Усі инші обжаловані звільнені від вини і кари.**

* * *

В останніх трьох днях, себто після закінчення розправи й перед оголошенням присуду, розцікавлена львівська публика мала можність забавлятись закладами, снуючи всілякі комбінації відносно присуду: кого, на скільки й за які параграфи карного закону присудять, чи з яких мотивів звільнять. Всеж, оголошений присуд явився несподіванкою. Надзвичайно строга й висока кара на Микитина й повне оправдання усіх инших обвинувачених збентежила навіть тих, які заступали погляд, що Еґер і Корнгабер, а тим більше Глязерман і Дворніцкі є невинні злочинів, які їм закидає акт обвинувачення.

Ми зі свого боку не забираємо ніякого голосу до справи присуду, (стоючи дальше на зайнятому давнійше і висловленому три дні тому у передовій статті п. н. „Баговиння") становищі, якого такий чи инший присуд не всилі змінити.

Студентські справи.

Всі Товариші, котрі будуть дальше студіювати в зимовому семестрі на Висших Техн. Школах в Данціґу будуть ласкаві подати у власному інтересі Управі СУСОД-а в ціли пороблення відповідних заходів для одержання знижки оплат, слідуючі дані: 1) імя й призвисько, 2) число матрикуляції, 4) відділ, 4) скількість вислуханих семестрів. Останній речинець 25. серпня н. р.

Тим, що бажають виїхати на студії до Данціґу, подається до відома слідуюче: Подання на прийняття до Високої Технічної Школи слід вносити на руки „Основи" в Данціґу найдальше до 20. вересня н. р. Адреса: Verein Ukrainischer Studenten „Osnova" in Danzig, Danzig-Langfuhr, Technische Hochschule. Чим скорше — тим краще. До подання, яке має бути написане в німецькій мові, затитулованого „An den Hohen Senat der Technischen Hochschule zu Danzig", долучити: 1) свідоцтво зрілости (Reifezeugnis) в оригіналі і леґалізований переклад в німецькій мові, 2) Метрику, 3) власноручний опис життя (Lebenslauf), 4) свідоцтво моральности найновійшої дати в німецькій мові або леґалізований переклад (Führungszeugnis).

Семестральні оплати виносять понад 60 долярів. На першому семестрі знижки оплат немає. Вписове виносить 30 гульденів = 6 дол. Життя пересічно з помешканням до 20 дол. місячно. На жадну допомогу числити не можна. На переписку долучити 1 зол. 50 ґр.

Ферійна Управа Союза.

Дописи.

Калуш. (*Передпотопний староста*). Староста Брікнер, що урядує в нашім місті та околиці, кермується у своїй службі якимись дивними законами. Більш як законів, кажуть, має він слухати свого приятеля інжиніра Германа і не дає дозволу навіть на театральні вистави нашим театрам. Ні дир. Стадник, ні трупа н-ві Міткевичевої не одержали права дати вистави, і то в одній випадку, з н. Стадником, відкликав свій дозвіл в останній хвилині, коли вже актори приїхали, — чим наразив на великі втрати управу театру.

Поморяни. (*Нечуваний скандал з о. Кучкудою. На увагу Консисторії, Громадянству Поморянщини й усіх зацікавлених в будові „Нар. Дому" жертводавців*). Після війни громадський уряд в Поморянах дав для місцевих Українців площу і дерево на будову народньої інституції, з тим, що при ній буде находитися також приміщення для убогих української національности під управою кождочасного пароха та двох громадян, вибраних українськими громадянами м. Поморян. На будову роблено збірки в церкві й по хатах, а міщане датом звезли дерево. Наші емігранти з Америки прислали на будову 1.760 долярів амер. із яких 170 долярів роздано між убогих м. Поморян. о. Кучкуда парох Бібщан і зять нашого пароха С. вплився самочинно до комітету будови на ґенерального секретаря (якій то уряд сам утворив), помаленьку забирає касу в свої руки, а дальше при помочі свойого тестя усуває самочинно двох комітетових міщан пп. Гупала та Жуковського, а на їх місце насаджує свойого батька й вуйка. Таким чином повстав „фамілійний комітет" будови народньої інституції на чолі з диктатором о. Кучкудою.

До того ще спричив о. Кучкуді й те, що його брат був касієром в амер. комітеті, який висилав гроші на будову. І гроші висилав на руки о. Кучкуди, а цей господарив грішми як хотів. — Перш усього виминує о. Кучкуда три кімнати, що сейчас по закінченню сам замешкав, помішення призначене на театральну салю обертає на стодолу для себе (!), словом, окупує цілий будинок нар. інституції. А тимчасом з будинків приходства його парохії робиться руїна, бо лишилась тільки сама нуждена хата.

В 1924 р. на весні читальня „Просвіти" в Поморянах, (коли о. Кучкуда [illegible] збіжжа!) дала кілька амат. вистав, але зложив о. К. знову звіз снопи до театр. салі. Тоді Виділ читальні за ціну 50 дол. зробив умову з комітетом будови — на підставі, якої Читальня стала співпосідачем театр. салі і могла давати вистави, коли хотіла. Тимчасом цього року о. Кучкуда ломить умову, звозить знову снопи до театр. салі, чим заподіяв матеріяльні втрати Читальні. Виділ інтерпелював у о. Кучкуди, чому не додержує умови, тоді о. К. обидив ще виділових, та сказав, що „його снопи важнійші ніж якісь вистави". Рахунків, де поділи амер. доляри, призначені на будову, ніхто не знає, бо згідно зі словами о. Кучкуди нема нікого в Поморянах, хто бувби „компетентним" запитати його про звіт...

Таким чином о. Кучкуда посягнув на народнє добро, зневажає громадян, які домагаються тільки додержання умови — одним словом, користає з часу, що громадянство боїться, щоби влада не вмішалась, не реаґує на роботу о. К. Наш парох також висше ставить інтереси свойого зятя над загальне добро й у всім попирає нечесну справу свойого зятя. Рівнож декан, також свояк о. К. дивиться крізь пальці, що парох Бібщан занедбує обовязки у своїй парохії. Приходство зовсім знищилось, бо парох, занятий доваровими справами в Поморянах, а парохіяне в конечних потребах мусять їздити до свойого пароха по кілька кільометрів до Поморян.

Тому Виділ чит. „Просвіти" в Поморянах звертається отсим до духовних властей зі запитом, чому о. Кучкуда резидує в Поморянах, а не в Бібщанах і просить вплинути на нього, щоби очистився з долярової афери та опустив ласкаво нашу народню інституцію, неправно окуповану. О. Кучкуда своєю нечистою роботою стягнув на себе ненависть всіх громадян і доокличного духовенства, й нікого не має за собою крім свояків. Рівнож звертаємось з проханням до Консисторії, щоби виделеґувала суддів, які на місці прослідили би справу, щоби громадянство вкінці не було змушене вступитись за крайні засоби. Отець Кучкуда є добрим атутом для штундистів, які так поширились в околиці Поморян та при всякій нагоді не забувають особою о. Кучкуди тицяти в очі нашому духовенству. Тому замісць того, щоби потім робити місії для навертання (як це мало місце на Опільнні), найкраще заздалегідь перенести такого пароха, який так скомпромітувався у нас і якого проклинає громадянство не тільки м. Поморян, але цілої околиці.

—*Виділ читальні „Просвіти" в Поморянах.*

Всячина.

Дивоглядні моди. На однім конґресі, організованім інститутом краси в Чікаґо, висловлено думку, що останнім проявом елєґанції американського жіноцтва є носити на ногах зразки власноручних малюнків. А з огляду на те, що жінки малярі найрадше малюють квіти то ноги найчастійше є квітками такими образами. Та є й такі дами, що дають собі малювати на ногах портрети своїх „любовних". Цікаво, чи одночасно з такою модою пройде закон, який забезпечуватиме правa мужчин, які щойно мусять дати дозвіл на таке змальовання своєї особи з боку хочби не звичайних навіть жінок.

Жіночий адвокат у мужеськім одязі. Француський суд у місті Ла Мань

мав клопіт з жіночим адвокатом: ця пані прийшла боронити свого клієнта не тільки з обстриженим волоссям, але ще в спортових штанах. Предсідник суду не хотів такого адвоката допустити до розправи. Почалась кількогодинна юридична дискусія про права жінки та адвоката в такій поважній ситуації. Справа пішла аж до апеляційного трибуналу в Парижі, який видав Соломоновий присуд, що трохи мужеський одяг адвоката, навіть як він є жінкою, ще не нарушує поваги суду. Відомо нпр., що англійські судді вбирають на себе перуки та спеціальні тоги. Чомуж штани мають бути менше поважні як перука?

Камізольки замісць панцира. В Америці винайшов якийсь містер Бервальд камізольки, які не пробиває куля. Для перевірки свого винаходу, сам одягнувся в таку камізольку і дав у себе стріляти 12 особам одночасно з 45 калібрового „Кольта“, який його не зранив. Чудесна камізолька складається з трьох сталевих плит між якими є бавовна.

Цельофан. Так називається нововинайдений німецький препарат, який заступить дотеперішні нищі нетривкі або дорогі матеріяли в промислі. Нпр. целюльоід легко згоряє, желятина клеїться, — нищі матеріяли крихкі, надто дорогі. Цельофан є препаратом ідеальним: це чистенька, непрошеєтка целюльоза, прозірчаста і непроникливa, яка не допускає запаху, не роспускається в гарячій воді, дається ділити на найтонші листки і не горить. Ним можна вкривати вікна крамниць, вживати як пакункового паперу для фіґ, дактилів або шоколяди, — до виробу штучних квітів та предметів моди. У медичній практиці має широке примінення, бо заступає кавчук і надається до перевязок.

Зріст магомеданства. На конгресі місіонарів у Иоганесбурзі (Трансваль, півд. Африка) ствердили дивне явище, що біле жіноцтво у південній Африці щораз більше переходить на магомеданську віру. Американський місіонар д-р Цвемер вказав на методи, якими користуються магомеданські місіонарі: „Є всім відомою тайною — казав він — що християнство тратить постійно в північній Африці у користь магомеданства; але мало хто знає, що таку саму втрату можна запримітити на південь від Замбезі. У своїй місіонарській діяльности мав я нагоду переконатись про це в Капштадті. Дівчата, що стали матерями, а яких родина відреклась, блукаючи з дитиною, легко піддаються аргументам Магомеданців, які розяснюють їм, що перейшовши на іслям, можуть знову придбати втрачену ними честь. Коли дівчина послухає цього арґументу, тоді находять для неї чоловіка, Магомеданця, а вона таким робом разом з дитиною переходить на магомеданство“.

За скарбом Інкасів. Не тільки герої повістей для дітей, але сучасні живі люде не втратили надії віднайти казковий, затрачений скарб Інкасів. До таких належить жінка відомого амер. археольоґа пані Фанні Банделіє, яка вибралась з цією метою до Болівії, на чолі з цілою експедицією. Вона найшла у своїй подорожі якогось старого провідника, який заявляє, що є нащадком Ацтеків і може виявити тайну збереженого скарбу. Пані Банделіє вже раніше пробувала зі своїм покійним чоловіком продертись через праліси, які закривають осідок колишньої могутньої цивілізації, де мав би находитись скарб Інкасів, але мусіла вернутись під загрозами диких тубемних племен. Може ще згодом почуємо про вислідок нинішньої експедиції.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Справа Штайґера.

19. VIII. доручено Штаґйерови акт обвинувачення під закидом кинення бомби на президента Войцєховского. Покликано 60 свідків. Розправа потриває 30—40 днів. Відбудеться, мабуть, щойно перед жовтневою каденцією.

Розправа Філясєвіча.

23. IX. буде перед присяжним судом розправа Ром. Філясєвіча за вбивство студ. Корнеллі.

Погрози комуністів прем. Ґрабскому.

Премієр Грабскі одержав від французьких і німецьких комуністів погрози, колиб засуджено Гібнера і тов., яких розправа саме відбувається у Варшаві. „Експ. Пор.“ повідомляє, що польський уряд поручив інтервеніювати своїм послам у справі повищих телеграм.

Троцький головою Ради оборони.

З Москви повідомляють, що Троцький іменований головою Ради оборони. Це означає його повний поворот до влади, а є в звязи з уступленням найбільшого його противника Дзєжиньского. Дзєж. має бути умово хорий.

Китай проти анґл. і яп. фльоти.

Китайські власти заборонили анґлійським і японським кораблям причалювати до китайських пристаней. Англ. ген. консуль вислав до китайського уряду запит, чи то офіц. розпорядок і вказав, що це нарушувало би права чужинців у Китаї та рівнялося би виповідженню війни.

Японська фльота проти Америки.

Від 14. до 16. серпня були на Спокійному океані великі маневри японської фльоти, при участи 50 воєнних кораблів. Це відповідь на відвідини амер. фльотою Гавайських островів.

Папа і „чуд“ над Вислою.

В роковини „чуду“ над Вислою папа відправив окреме богослуження. Польським паломникам згадав у промові, що як був у Варшаві тому 5 літ і чув гук гармат, молився за побіду Поляків.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

Ґінекольоґ
Д-р Рудольф Брайтер
повернув.
пл. Академічна 26, тел. 705.
211 2—2

Біржа.

Львів, 20. серпня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5·78 — 5·82, канад. дол. 5·55 — 5·65, чеські кор. 0·16·75 — 0·17, леї 0·02·66 — 0·02·75, франц. франк 0·25 — 0·25·50, швайц. фр. 1·04—1·04, анґ. фунт 25·90—26·20.

Золото. 20 кор. 21·90—22·00, 20 франк. 19·90—20·00; 20 марк. 24·90—25·00; 10 руб. 27·50—27·60.

Срібло. Австр. кор. 0·45—0·45·50, 5 зл. кор. 2·35—2·38, фльорени 1·20—1·22, рубл. 1·90—1·92, рубель дрібним сріблом 0·86—0·88.

‡ Посмертні згадки.

Францішка Кобринська, жінка відомого лікаря д-ра Володимира Кобринського в Коломиї — упокоїлася нагло в наслідок недуги серця дня 29. червня ц. р. Покійна походила з німецько-польської родини — була за молодших літ учителькою в Мишині, печеніжинського повіту, і там зжилася близко з нашими селянами, котрі її за довголітню працю і людяне поведення з дітьми та їх батьками незвичайно полюбили. Вийшовши замуж за д-ра Володимира — жила через два роки в Кроатії, але туга за рідним краєм не позволила тим благородним людям довше проживати на чужині, де також найшли много старих приятелів.

З кінцем 1889 р. вони переносяться до Коломиї, і тут знаходить Покійна широке поле до діяльности. Її тесть, покійний о. Иосафат Кобринський з Мошина власне приступив до реалізації мрії цілого свого життя, до будови „Народного Дому“ в Коломиї. Помагав йому у тім цілий ряд патріотів, як Ол. Печерський, д-р Ол. Кульчицький, пок. коваль Блонський — а передовсім пок. Францішка Кобринська, котра вела всьо касове діловодство підчас будови, виплачувала робітників і т. ин.

Через довгі роки була вона членкинею в коломийськім „Жіночім Кружку“, котрого кількакратно була головою. Ніколи не відмовляла вона помочі при якімнебудь предприняттю, де треба було обтерти сльози ближньому та чинно йому допомогти. Людина незвичайної доброти і такту — вона мала лише щирих приятелів, а безумовно ніяких ворогів. В останніх роках занепала на здоровлю, так, що місяцями не виходила взагалі з хати. Тяжка хороба горячолюбленої і рівнож доброї і благородної як Мати — доньки — дуже її прибила. Піддержувала вона далі дружні зносини з селянами, а славна — на жаль — також вже покійна, визначна декляматорка — селянка Анна Ткачук — належала до її найблизших приятелів.

Покійна була людиною високої інтеліґенції, очитана і музикальна, з серцем повним все чинної любови до ближнього.

Її нещаслива донька Ольга Ліщинська померла в місяць по смерти Матери.

Ось які страшні нещестя звалились на голову загально любленого і поважаного д-ра В. Кобринського.

Нехай загальне співчуття з боку всіх суспільних кляс нашого народа, буде йому розвагою у його тяжкім горю та дасть йому силу мужно його перенести.

Д-р Н. Тр.

Казимір Чапран, друкарський складач, помер дня 18. серпня ц. р. в Старяві коло Хирова, в 60 році життя. Помершний працював як складач повних 45 літ у ріжних друкарнях у Львові, переважно в друкарні Н. Т. ім. Шевченка а останньо довгі літа в друкарні Вид. Сп. „Діло“. Помер нагло, будучи на відпустці в Старяві. Задля свого чесного характеру і товариського поведення, полишив по собі щирий жаль товаришів. В. И. П.

ОПОВІСТКИ.

Український Хор Котка.

Пятниця 21. VIII. Микуличин.
Субота 22. VIII. Микуличин.
Неділя 23. VIII. Яремче.
Понеділок 24. VIII. Яремче.
Второк 25. VIII. Надвірна.
Пятниця 28. VIII. Надвірна.
Середа 26. VIII. Битків.
Четвер 27. VIII. Битків. 115 14—?

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру О. Мітнвевич.

Бучач:
22. VIII. „Сатана“.
23. VIII. „Запорожський клад“. 131 14-?

Управа дівочої ґімназії УПТ. в Станиславові (вул. Липова 80) подає до відома, що 1) додаткові вступні іспити до клас II—VII в днях 29. і 31. серпня ц. р., 2) поправки 31 серпня, 3) вступні іспити до I (першої) кляси 31 серпня, 4) вписи що-дня (від 20 серпня). *Н. Даниш.* 221 2—3

Кружок УПТ. в Яворові відкриває з днем 1 вересня ц. р. першу клясу три- (евент. дво-)літньої торговельної школи. Приймається молодь обох полів у віці 14—17 років, що скінчила сім кляс народньої або три кляси середньої школи (двійка з латини не є перешкодою), евент. піддасться відповідному вступному іспитові. — Учні торговельної школи можуть рефлектувати на принняття до місцевої бурси. — Всяких інформацій уділює Управа ґімназії УПТ. в Яворові. 224 2—5

Вписи 1) до дволітної і трилітної Школи торговельної для тих, що покінчили 7 кляс всенародної або 3 кляси середної школи: 2) до дволітного ліцея торговельного, з 6. кл. середної школи: 3) на однорічний курс торговельний для абітурієнтів приймає Торговельна школа Тов. „Просвіта“ у Львові вул. Корнякта ч. 1. III. від 10—12 рано в днях 29. серпня до 1. вересня. Наука в школі 2. вересня 1925. 1—3

Управа дівочої ґімназії УПТ. в Тернополі повідомляє сим всіх інтересованих, що вступні іспити до I. кляси відбудуться в дні 29. серпня в год. 10. рано; поправки, доповняючі і вступні іспити до клас II.—VI. в днях 31. серпня і 1. вересня в 9. год. рано. Вписи до всіх клас до дня 1. вересня 5. год. попол. Початок шкільного року 1925/26 1. вересня в год. 8. рано. Конференція родичів та опікунів 31. серпня о год. 4. попол. в льокалю ґімназії. Взивається всіх родичів і опікунів учениць цеї ґімназії явитися на конференції. — *Д-р Никифор Гірняк,* управитель. 228 1—3

В „Бурсі ім. Івана Франка“ в Яворові є ще вільних кількадцять місць. — Прийняттям до бурси ґарантує Управа Бурси також прийняття до місцевої ґімназії УПТ., чи в I. кл. місцевої торговельної школи. Всіх інформацій уділяє устно або письменно *Управа Бурси.* 225 1—3

В приватній українській ґімназії У. П. Т. в Дрогобичі відбудуться вступні іспити до клас II.—VII. 29. серпня ц. р. та вступні іспити до I. кляси 31. серпня. Вписи до 31. серпня ц. р. — *Управа Ґімназії.* 230 1—3

Дрібні оголошення.

ПІДЛЮТЕ, купелеве заведення, 700 метрів понад уровень моря в долинянських Карпатах, третій сезон від 20-ого серпня до кінця вересня. Горячі купелі мінеральної води в недугах ревматизму, ґістця і пр. Ситківка і кругольня. Харч, помешкання і купелі знижені. Комунікація вузькоторовою залізницею запевнена. — Стація залізнича Брошнів на лінії Стрий—Станиславів. 236 1—3

ПРИЙМУ на мешкання з харчем учнів низших ґімназійних клас. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Професор“. 231 1—3

ОЖЕНИТЬСЯ студент з панною, виїзджаючи осінню до Канади студіювати. Женячка перед виїздом. На весну забере дружину в Канаду. За дискрецію ручиться. Гарні і маючі мають першенство. Знимки і листи слати: Бережани, poste restante, Дубик. 229 1—1

ХТО знайшов би згублене свідоцтво зрілости на назвисько **Ева Вавмівна, Рогатин** буде ласкавий повернути на повищу адресу, в противнім разі уневажнюється. 232 1—3

2 УЧНІВ з низших ґімн. клас прийме на мешкання і харч інтеліґентна родина при вул. Сапіги близько ґімназії. Інформації в Сокільськім Базарі, вул. Руська, Львів. 233 1—3

УКРАЇНСЬКИЙ Наддніпрянський Театр О. Мітневич пошукує тенорів з високим голосом, бажаний репертуар. Зголошення до 23. VIII. надсилати до Бучача, дальша адреса буде подана в репертуарі. 234 1—3

О. БЛАГОДІР приймає дальше замовлення строення й направи фортепянів вул. Сикстуська 11. Дім Шопена. 176 4—4

УЧЕНИЦІ НИЗШИХ КЛЯС ґімназійних або виділових, знайдуть приміщення в українськім домі у Львові. Близші інформації в книгарні ім. Шевченка, Ринок ч. 10. 227 2—2

УРЯДНИЧА РОДИНА прийме 3 учнів з низших кляс на мешкання з харчем. Зголошення: вул. Грунвальдська ч. 9, партер на ліво. 217 2—2

УЧИТЕЛЬКА, пристійна, лаґідної вдачі молода, не бідна, з браку знакомства пошукує отсею дорогою товариша життя, поважного мущину з вищою духовою культурою, на становищі. Зголошення по можности зі знимкою за зворот котрої ручиться, слати до Адміністрації під „Трускавка“. 218 2—2

ПОШУКУЄТЬСЯ приміщення при родині для двох (2) учеників IV. і V. кл. ґімн. Условини: добра опіка і здоровий харч. Зголошення на адресу: о. П. Курилаба, Острів Чорн., п. Боришевичі. 201 5—5

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ПОДЯКА.

Прибита тяжким горем ізза скоропостижної смерти мого найдорожшого мужа бл. п. Захара Скварка висказую отсим мою глибоку вдячність всім приятелям і знакомим, які зводили оказати мені в моїм горю ділом і словом своє правдиве співчуття, а моєму покійному мужеві віддати останню прислугу. Особливо складаю мою щиру подяку Високодостойному о. деканови Русинови, який ласкаво і безінтересовно зайнявся сумним похоронним обрядом, та Всч. Духовенству, що взяло ласкаву участь в тім обряді. Щиро вдячна Впов. ПП. Др. Іванові Ціпановському, Др. Васілевському і Др. Кіршнерові за ласкаву поміч моєму покійному мужеві в часі його тяжкої недуги. Високоповажаним Панам: меценасові Др. Андрієві Чайковському, Данилові Слюзарові і Антонові Кузьмичові за несення помочі бл. п. моєму мужеві і заняття підчас моєї неприсутности його особою. Сердечно дякую Надзірній Раді і Управі Покутського Союза на руки Вп. П. ради. Тимкевича за ласкаве заняття цілим похороном. Моя щира подяка Вп. П. інж. Павликовському, делеґатові Ревізійного Союза, п. Вайдалі, делеґатові Мостищини п. дир. Сабатові, делеґатові кооператив Покуття і п. Михайлові Лаврукові, делеґатові селянства Покуття за їх щирі прощальні слова над могилою Покійника. Щиро дякую Вп. п. меценасові д-рові Іванові Турянському за прощальне слово над домовиною Покійника біля Народнього Дому. Дякую хорові на руки Вп. п. Ставничого, та всім місцевим і позамісцевим Громадянам, які своєю участю причинилися до звеличання памяти мойого покійного мужа та несли мені в моїм тяжкім горю слова розваги і потіхи. За все те моє сердечне Спаси-Біг!

Коломия, в серпні 1925.

235 1—1 *Брониcлава Скваркова,* вдова.

Перльмуттера Ультрамарина є найкращою і найвидатнішою краскою до біля, вапна і малювання. Спеціяльна ультрамарина для цукроварень і текстильних фабрик.

Фабрика ультрамарини
Х. ПЕРЛЬМУТТЕР
ЛЬВІВ—ЗНЕСІННЯ,
190 бюро: вул. Слонечна 26. 2-10

Партитури на малу орхестру і фортепян до пєс:

1. Сватання на Гончарівці	по 10	зол.
2. Ніч під Івана Купала	„ 5	„
3. Ой не ходи Грицю	„ 5	„
4. Невольник	„ 5	„
5. Як ковбаса та чарка	„ 4	„
6. Бувальщина	„ 5	„

за один примірник без коштів пересилки як також всі драматичні твори, шмінки, мастікс, перуки, крепу до вусів і брів, перуки різного рода набувати можна в Кооперативі „Український Театр“, Львів, Руська 18, I. пов.
212 2—3